

Landet, hvor der trænges til Jernbaner, og det Spørgsmaal burde, synes det mig, tages op i god Tid, hvilke disse Egne er, og i hvilken Rækkefølge disse Jernbaneplaner bør fremmes. Det forekommer mig, at bedre end at forelægge et Lovforslag som det, der er forelagt her, vilde det have været, om Ministeren havde forlangt Rigsdagens Tilslutning til, at der blev nedsat en Kommission eller et Udvalg af begge Rigsdagens Ting til at udarbejde og fremsætte Planer til Videreførelse af vor Jernbanebygning, naar Jernbanebygningen i Henhold til Loven af 1908 en Gang er færdig. Jeg ved nok, at det ikke har nogen god Klang at foreslaa Nedsættelse af Kommissioner eller Udvalg til at forberede saadanne Ting, men jeg synes, at Erfaringen viser, at det er en ganske god Vej til Løsningen af store Spørgsmaal, i hvert Fald Jernbanespørgsmaal. Jeg tror, at hvis den højtærede Minister for 2—3 Aar siden havde fulgt en Henstilling, jeg gjorde til ham, om at nedsætte en Kommission angaaende Jernbanespørgsmaal her i Landet, havde den Sag, som da var paa Tale, staaet bedre, end den staar i dette Øjeblik her i Rigsdagen. I saa Fald kunde den have været saaledes forberedt, at vi ikke havde faaet det Skisma i mange smaa Afdelinger i Rigsdagens Ting, som vi har. Man vil forstaa, at jeg her tænker paa Forholdene ved Aarhus Banegaard.

Med Hensyn til det foreliggende Lovforslag vil jeg sige nogle faa Ord om det Forhold, at man har ønsket at ændre Rækkefølgen for Anlægget af Skern—Videbæk-Banen og den midtsjællandske Bane. Der er vel ikke hos noget Medlem af Rigsdagen Tvivl om, at Jernbanen ovre i Jylland er en af de Jernbaner, som skal frem i allerførste Plan, og jeg skulde ikke have den mindste Smule imod, at denne Jernbane kom frem til Gennemførelse lige med det samme. Jeg skulde heller ikke have noget imod, at man gik over til at gøre den til en Privatbane. Der er vistnok noget rigtigt i, hvad den højtærede Minister har sagt, at en Privatbane lettere kan rette sig efter en Egns stedlige Krav end en Statsbane. Der blev i Gaar i Tinget rejst Tvivl angaaende dette Forhold, men det forekommer mig, at Svaret ligger saa snublenende nær, at jeg overhovedet ikke kan forstaa, at Spørgsmaalet blev rejst, thi Forholdet er jo, at en Privatbane selv raader over, hvorledes den vil ordne sig overfor sine Kunder, medens en Statsbane er bundet af, hvad Rigsdagen har vedtaget eller i Fremtiden vil vedtage. En Statsbane kan ikke arbejde

saa let og bøjeligt som en Privatbane, og hvis man foretrækker at gøre denne Jernbane fra Skern til Skive til en Privatbane, skal jeg ikke have noget derimod. Men jeg ved, der vil blive indvendt dette, at den paagældende Egn er saa fattig, at den ikke kan svare det Beløb, der skal til for at bygge paa de Vilkaar, man i Almindelighed fastsætter for Privatbaneanlæg. Saa siger jeg: Nu vel, naar den Egn er saa fattig, gaar jeg gerne med til at yde den et meget stort Tilskud, ja, jeg vover mig saa langt ud, at jeg siger: Vi vender Forholdet om: naar man har krævet, at Egnen for at faa en Statsbane skal yde 25,000 Kr. pr. Banemil, giver vi til Bygningen af Privatbanen et Statstilskud paa hele Beløbet til Anlægget minus 25,000 Kr. pr. Banemil, lad dem selv skaffe disse Penge, og lad dem drive Jernbanen, som de synes, det egner sig bedst for dem. Jeg ved ikke, om det kan fremme Sagen at gaa den Vej. Jeg vil meget gerne være med til at fremme Jernbaneanlægene stærkest muligt her i Landet, men lad mig sige i denne Forbindelse, at naar man bygger Jernbaner, som til en vis Grad alle er Sidebaner til vore Stambaner, saa maa man vide, at disse Jernbaner kommer til at virke som Fødebaner for Stambanerne, og hvis man ikke indretter sig paa at sætte Stambanerne i Stand til at tage den derved fremkomne forøgede Trafik, skaber man den Tilstand, som vi lider under i Øjeblikket, at Stambanerne ikke kan besørge den Trafik, der bydes dem, og saa har vi Forsinkelserne paa Stambanerne, der igen breder sig ud til alle Led af de Jernbaner, som staar i Forbindelse med Stambanerne.

Der er rejst stærke Anker imod Statsbaneledelsen, fordi der, navnlig i den sidste Tid, er sket en hel Del Togforsinkelser. Det ærede Medlem fra Horsens (Hans Nielsen); som nylig talte, tog fornuftigt paa dette Spørgsmaal, thi vi er i nogen Grad selv Skyld i, at dette Forhold er til Stede. Vi har igennem en Aarrække bevilget Penge til at bygge Jernbaner som Sidebaner til Stambanerne, hvorved der er tilført Stambanerne en saadan Trafik, at de med den Konstruktion, de har, ikke kan modtage den. Hver ny Jernbane, der kommer, betyder, at der er flere Mennesker, der rejser, og at der forsendes mere Gods, og at dette først og fremmest giver sig til Kende paa Hovedruterne, er givet. Der er derfor, tror jeg, ikke nogen anden Vej at gaa til Afhjælpning af denne Ulempe —, som det faktisk er —, Togforsinkelserne i Dan-